

**Napomene uz finansijske izvještaje
OAIF „AKTIVA INVEST FOND“
na 31.12.2022.**

Banja Luka, februar 2023. godine

1. OSNIVANJE I DJELATNOST FONDA

Otvoreni akcijski investicioni fond sa javnom ponudom „AKTIVA INVEST FOND“ nastao je potpunim preoblikovanjem Zatvorenog mješovitog investicionog fonda u preoblikovanju „AKTIVA INVEST FOND“ a.d. Banja Luka koji je pravni sledbenik PIF „AKTIVA INVEST FOND“ a.d. Banja Luka. Otvoreni Fond nema status pravnog subjekta te isti nije registrovan u Sudu.

Upisan je samo u Registar fondova kod Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj JP-A-18.

Rješenje KHOV RS br 01-UP-51-425-5/18 od 12.10.2018. godine.

Centralni registar hartija od vrijednosti je dana 16.11.2018 izvršio registraciju udjela čime su postojeći akcionari Zatvorenog mješovitog investicionog fonda „AKTIVA INVEST FOND“ a.d. Banja Luka postali udioničari u Otvorenom akcijskom investicionom fondu „AKTIVA INVEST FOND“.

Fondom upravlja Društvo za upravljanje investicionim fondovima „MANAGEMENT SOLUTIONS“ d.o.o. Banja Luka sa sjedištem u Banjoj Luci, ulica Jovana Dučića 25.

Poslove depozitara u ime i za račun Fonda, obavlja Centralni registar hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja Fonda su:

1. Profesionalna regulativa i
2. Zakonska regulativa

Profesionalna regulativa

Profesionalna regulativa obuhvata Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i Međunarodne standardie finansijskog izvještavanja (MSFI).

Zakonska regulativa

Zakonska regulativa obuhvata:

- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ,
- Zakon o tržištu hartija od vrijednosti i podzakonska regulativa donesena od strane Komisije za hartije od vrijednosti,
- Zakon o investicionim fondovima Republike Srpske,
- Zakon o privrednim društvima,
- Pravilnik o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine fonda po udjelu ili po akciji investicionog fonda,
- Pravilnik o kontnom okviru, sadržini računa u kontnom okviru i sadržini i formi finansijskih izvještaja za investicione fondove,
- Pravilnik o sadržaju, rokovima i obliku izvještaja investicionih fondova, društava za upravljanje i banke depozitara,
- Pravilnik o depozitarima otvorenih investicionih fondova.

Usaglašenost sa MRS i MSFI

Finansijski izvještaji djelimično su usaglašeni sa MRS i MSFI. Imovina Fonda se vrednuje svakog dana u skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili akciji investicionog fonda kojeg je donio regulatorni organa Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Poslovni prihodi

Poslovni prihodi obuhvataju prihode od dividendi od domaćih i stranih emitenata, prihodi od kamata, prihodi od amortizacije premije (diskonta) HOV sa rokom dospjeća i drugi.

Prihodi od dividendi se se evidentiraju po donošenju odluke i utvrđivanju vlasničkog prava na isplatu, a ako je naplata povezana sa visokim rizikom, tada se prihodi priznaju u trenutku naplate.

Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) po osnovu HOV sa fiksnim rokom dospjeća predstavljaju prihode koje fond ostvaruje po osnovu dužničkih hartija od vrijednosti i po osnovu depozita i amortizovani dio razlike nominalne i tržišne cijene hartija od vrijednosti.

Ostali poslovni prihodi podrazumijevaju ostale poslovne prihode koji nisu sadržani u napred navedenim prihodima. Ostali prihodi se knjiže po načelu uzročnosti.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi se evidentiraju na dan njihovog nastanka. Poslovne rashode Fonda čine naknada po osnovu provizije za upravljanje Fondom, troškovi kupovine i prodaje ulaganja, troškovi eksterne revizije, naknada banci depozitaru, realizovani gubici od ulaganja i ostali dozvoljeni rashodi fonda.

Naknada društvu za upravljanje

Članom 94. Zakona o investicionim fondovima je definisano da se naknada za upravljanje obračunava na neto vrijednost imovine fonda na dnevnoj osnovi.

Realizovani dobici i gubici od ulaganja

Prihode i rashode Fonda čine i realizovani dobici odnosno gubici od transakcija sa ulaganjima. Njihovo evidentiranje u poslovnim knjigama se vrši na dan transakcije.

Realizovani dobici i gubici po osnovu prodaje ulaganja obračunavaju se kao razlika ostvarene prodajne vrijednosti i nabavne vrijednosti.

Ulaganje i vrednovanje portfelja ulaganja

Utvrdjivanje vrijednosti finansijskih sredstava fonda vrši se u skladu sa:

- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS),
- Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

- Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionog fonda i obračunu neto vrijednosti imovine po udjelu ili po akciji investicionog fonda te u skladu sa Zakonom o investicionim Fondovima.

Početno priznavanje finansijskih sredstava vrši se po kupovnoj cijeni, na dan trgovanja, gdje se kod sredstava klasifikovanih kroz bilans stanja u cijenu pojedinačne transakcije uključuju transakcioni troškovi koji su direktno povezani sa sticanjem finansijskog sredstava, a kod finansijske imovine klasifikovane kroz bilans uspjeha direktno priznaju u trošku sticanja.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava vrši se po fer vrijednosti na dan bilansiranja koje uključuje povećanje odnosno smanjenje vrijednosti sredstava preko ispravke njihove vrijednosti i povećanje odnosno smanjenje vrijednosti kapitala preko revalorizacionih rezervi iskazanih u bilansu stanja, odnosno nerealizovanih dobitaka ili gubitaka iskazanih u bilansu uspjeha zavisno od toga kako je finansijsko sredstvo klasifikovano.

Na osnovu važećeg Pravilnika o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionih fondova, imovina fonda vrednuje se na sledeći način:

Za vlasničke hartije od vrijednosti (akcije), kojima se trguje na tržištu Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, fer vrijednost na dan utvrđivanja vrijednosti imovine se računa primjenom prosječne ponderisane cijene za ostvarene transakcije na berzi u poslednjih 10 dana kad je bilo trgovanja određenom vlasničkom hartijom u poslednjoj godini.

U slučaju da nije bilo najmanje 10 dana trgovanja u godini fer vrijednost se utvrđuje u iznosu koji je manji od procjenjene vrijednosti ili poslednje ponderisane tržišne cijene kada je bilo trgovanje .

Vlasničke hartije od vrijednosti (akcije) kojima se trguje u inostranstvu na uređenim tržištima u državi članici EU, OECD I CEFTA fer vrijednost se izračunava na osnovu poslednje cijene ostvarene tog dana na matičnoj berzi emitenta ili berzi koja je definisana kao primarni izvor cijene odnosno hartije od vrijednosti koja je uvrštena na berzansko tržište.

U slučaju trgovanja na uređenim tržištima izvan tržišta država članica EU, OECD I CEFTA, fer vrijednost vlasničkih hartija izračunava se na osnovu ponderisane prosječne cijene te hartije na berzanskom tržištu ostvarenih na dan vrednovanja. U slučaju nepostojanja cijene na dan obračuna uzima se poslednja cijena u periodu od 90 dana prije dana vrednovanja. Preračunavanje cijene u konvertibilne marke vrši se po kursnoj listi CB BiH na dan utvrđivanja vrijednosti imovine.

Ukoliko nije bilo trgovanja u poslednjih 90 dana tada se fer vrijednost utvrđuje u iznosu koji je manji od procjenjene ili cijene na zatvaranju na dan kada je poslednji put bilo trgovanja.

Udjeli u otvorenim investicionim fondovima vrednuju se po vrijednosti neto imovine po udjelu fonda čiji su udjeli stečeni, a koja je objavljena, odnosno važeća na dan vrednovanja.

Ako na dan vrednovanja nije bilo objave ili vrijednost po udjelu nije bila dostupna, fer vrijednost stečenog udjela investicionog fonda je cijena udjela od prethodnih dana vrednovanja.

Dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine vrednuju se primjenom prosječne ponderisane cijene trgovanja postignute na dan vrednovanja, a dužničke hartije kojima se trguje u inostranstvu na tržištima država članica EU, OECD i CEFTA vrednuju se na osnovu posljednje cijene ostvarene tog dana na matičnoj berzi emitenta ili berzi koja je definisana kao primarni izvor cijene odnosno hartije koja je uvrštena na berzansko tržište. Dužničke hartije kojima se trguje izvan tržišta zemalja članica EU, OECD i CEFTA vrednuju se po prosječnoj ponderisanoj cijeni te hartije ostvarenoj na berzi na dan vrednovanja.

U slučaju nepostojanja cijene na dan vrednovanja uzima se posljednja cijena ostvarena u periodu od 90 dana prije dana vrednovanja. Preračunavanje cijene u konvertibilne marke vrši se po kursnoj listi CB BiH na dan utvrđivanja vrijednosti imovine.

Ukoliko nije bilo trgovanja u poslednjih 90 dana tada se fer vrijednost utvrđuje diskontovanjem tokova gotovine pri čemu se kao diskontna stopa koristi preovlađujuća tržišna kamatna stopa za te hartije odnosno za dužničke hartije od vrijednosti koje imaju isti ili približan rok dospijeca ili isti kreditni rejting.

Vrijednost neto imovine izračunava se svakog dana.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumijevaju sredstva na žiro računu i vrednuju se po nominalnoj vrijednosti.

Potraživanje po osnovu prodaje finansijskih sredstava

Na dan transakcije prodaje u imovini fonda instrumenat se prestaje priznavati, a potraživanje za zaključenu prodaju se počinje priznavati.

Aktivna vremenska razgraničenja

U ovoj grupi se evidentiraju unaprijed plaćeni troškovi i obračunati prihodi koji se odnose na obračunski period a dospijevaju na naplatu po isteku obračunskog perioda.

Obaveze po osnovu kupovine finansijskih sredstava

Kupovina finansijskih sredstava uključuje se u vrednovanje imovine fonda na dan kupovine transakcije. Zaključena transakcija kupovine priznaje se u imovini fonda prema klasifikaciji finansijskih sredstava uz istovremeno formiranje obaveze za poravnanje.

Obaveze u stranoj valuti procjenju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Zastarjele obaveze isknjižavaju se u korist prihoda.

Povezana lica fonda

U skladu sa odredbama Zakona o investicionim fondovima Sl.glasnik RS broj 92/06 i 102/15 pod povezanim licima fonda se smatraju:

- društvo za upravljanje , zaposleni i lica u organima društva,
- banka depozitar,
- advokat odnosno advokatska kancelarija,
- revizor i poreski savjetnik koji se nalaze u ugovornom odnosu po osnovu pružanja usluga fondu,
- svako drugo lice koje je u prethodne dvije kalendarske godine zaključilo ugovor o obavljanju usluga za potrebe fonda.

4. NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Ulaganja fonda-Napomena 1BS

Ulaganja fonda od 5.805.147KM čine ulaganja u

- akcije emitenata na domaćem i stranom tržištu 5.633.390KM i
- obveznice emitovane od strane Republike Srpske 171.757KM.

- Ulaganja u akcije

Uloženo je u akcije 27 emitenta čije akcije kotiraju na domaćem tržištu i 3 emitenta čije akcije kotiraju na stranom tržištu (Crnogorsko tržište).

Najveće učešće u imovini fonda imaju akcije:

Telekom Republike Srpske	32,28%
Hidroelektrana na Drini	15,40%
Gas promet Istočno Sarajevo	6,78%
Industrijske plantaže a.d. Banja Luka	4,76%
Veletrgovina Gradiška	4,35%

Oko 63% imovine fonda uloženo je u akcije gore navedenih emitenata

Na dan bilansiranja ulaganja u akcije su vrednovana po fer vrijednosti ostvarenoj na berzi ili procjenjenoj vrijednosti u skladu sa važećim Pravilnikom o utvrđivanju vrijednosti imovine investicionih fondova koji je donesen od strane Komisije za hartije od vrijednosti RS.

Način utvrđivanja fer vrijednosti finansijskih sredstava iz portfelja fonda obrazložen je u poglavlju 3. Pregled računovodstvenih politika stav 3.5. Vrednovanje portfelja ulaganja.

Akcije iz portfelja Fonda na dan 31.12.2022 vrednovane su na sledeći način

Način vrednovanja	emiten broj	fer vrijednost
Akcije vrednovane po tržišnim cijenama – (u godini najmanje 10 trgovanja)	10	3.929.126
Akcije vrednovane po tržišnim cijenama – (u godini manje od 10 trgovanja –fer cijena poslednja tržišna)	5	726.253
Akcije vrednovane po procenjenim cijenama (procjena manja od tržišne cijene)	5	978.011
Akcije vrednovane po procenjenim cijenama (emiteni u stečaju- procjena nula)	10	0,00
Ukupno	30	5.633.390

Preko 82% imovine Fonda uložene u akcije je vrednovano po tržišnim vrijednostima, a 17% po procenjenoj vrijednosti.

Procjene su rađene na bazi

- Finansijskih izvještaja emitenata za poslednja dva godišnja obračunska perioda,
- Revizorskog izvještaja za poslednji obračunski period,
- Poslovnih planova emitenata za najmanje tri godine ukoliko postoje i ako su dostupni i
- Ostalih relevantnih i dostupnih podataka o emitentu.

Korištene su tri metode procjene i to

- Metoda uporedivih pokazatelja -tržišni pristup
- Metoda diskontovanog novčanog toka - prinosni pristup
- Metoda likvidacione vrijednosti –troškovni pristup

Metoda koja se prilikom procjene nije mogla primjeniti zbog nedostatka informacija, nelogičnosti u dobijenim podacima ili zbog nekih drugih okolnosti nije se ni koristila u procjeni.

Kao procenjena fer vrijednost uzeta je ona vrijednost koja je dobijena metodom koja je po ocjeni menadžera dala najrealnije rezultate.

Akcije emitenata nad kojima je pokrenut stečajni postupak ili nisu dostupni finansijski izvještaji za poslednja tri obračunska perioda vrednovane su sa „0“.

- Ulaganja u obveznice

Ulaganja u obveznice vrednovana su po tržišnim vrijednostima u skladu sa klasifikacijom i propisanom metodologijom.

Do početka primjene MSFI 9 sva ulaganja Fonda su bila klasifikovana prema MRS 39 na finansijska sredstva raspoloživa za prodaju čije su promjene fer vrijednosti bile priznate kroz bilans stanja .

Društvo je zadržalo istu klasifikaciju i početkom primjene MSFI 9 s obzirom da je postojeća klasifikacija u skladu sa dozvoljenom klasifikacijom prema MSFI 9

poglavlje 4.1.4.paragraf (5.7.5 i 5.7.6) i poslovnim modelom upravljanja portfeljom koji po MSFI 9 određuje klasifikaciju.

Ulaganja se odnose na vlasničke hartije koje su namijenjene za prikupljanje novčanih tokova po osnovu dividendi, kamata i prodaja.

Prema gore navedenom finansijska sredstva su klasifikovana kao **Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.**

Dividende su priznate u momentu utvrđenog prava na dividendu i evidentirane su u bilansu uspjeha kroz račun dobitka (paragraf 5.7.6), a promjene u fer vrijednosti priznate su kroz bilans stanja u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (paragraf 5.7.5 MSFI 9). Evidentirane su na kontu 5300 –Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat u skladu sa propisanim kontnim okvirom za Investicione fondove.

Potraživanja-Napomena 2BS

Potraživanje se odnosi samo na potraživanje od društva za upravljanje po osnovu refundacije bankarske provizije.

AVR – Napomena 3BS

Aktivna vremenska razgraničenja odnose se na obračunate prihode od kamata na obveznice iz portfelja fonda koji se odnose na obračunski period a koje dopijevaju za naplatu po isteku obračunskog perioda.

Obaveze –Napomena 4BS

Obaveze Fonda su obaveze prema Društvu za upravljanje po osnovu obračunate provizije za upravljanje 20.597KM i provizije po osnovu otkupa udjela 45KM.

Kapital- Napomena 5BS

Kapital čini ukupna vrijednost udjela koja je na dan prenosa imovine iz zatvorenog u otvoreni fond iznosila 9.199.631KM, a broj emitovanih udjela u OIF je 1.321.822 koliki je bio i broj akcija ZIF-a.

Društvo je u periodu od otvaranja Fonda (16.11.2018) do početka izvještajnog perioda (01.01.2022) otkupilo 466.901 udjela, a u izvještajnom periodu je još otkupljeno 81.508 udjela, što ukupno čini 548.409 otkupljenih udjela.

Od otvaranja Fonda smanjen je osnovni kapital po osnovu otkupa za 3.595.827KM.

Nije bilo prodaje udjela.

Revalorizacione rezerve-Napomena 6BS

Revalorizacione rezerve čine nerealizovani dobici ili gubici koji su nastali promjenom fer vrijednosti imovine Fonda uložene u finansijske instrumente.

Na dan izvještavanja revalorizacije rezerve su negativne i čine nerealizovane gubitke od 465.639KM. Fer vrijednost ulaganja je manja od nabavne vrijednosti ulaganja što se vidi iz Izvještaja o strukturi ulaganja.

Akumulirani neraspoređeni dobitak-Napomena 7BS

Akumulirani neraspoređeni dobitak se sastoji iz:

Akumulirani dobitak 31.12.2021	1.454.124KM
Dobitak priznat direktno u kapitalu (pozitivan efekat vrednovanja prodati vlasnički hartija)	<u>374.938KM</u>
Ukupno akumulirani dobitak 31.12.2022	1.829.062KM

Dobitak priznat direktno u kapitalu odnosi se na dobitak od prodaje akcija:

- Hidroelektrana na Trebišnjici	124.927KM
- Telekom RS	250.011KM

Akcije Telekom RS su prodate izpod fer vrijednosti pa je ostvaren gubitak tekućeg perioda od 2.408KM koji je priznata kroz rezultat. Dobitak priznat direktno u kapitalu korigovan sa gubitkom priznatim kroz rezultat čini dobitak ostvaren na prodaji u iznosu od 247.605KM i prikazan je u Izvještaju o realizovanim dobitcima /gubicima.

Akcije hidroelektrane na Trebišnjici su prodate iznad fer vrijednosti pa je ostvaren dobitak tekućeg perioda od 39.164KM i priznat je kroz rezultat tekućeg perioda- BU. Ukupan dobitak ostvaren na prodaji ovi akcija je 164.092KM i prikazan je u Izvještaju o realizovanim dobitcima/gubicima.

Prihodi –Napomena 8BU

U obračunskom periodu ostvaren je prihod po osnovu dividendi

- Telekom RS	174.027KM
- Gas promet a.d. Istočno Sarajevo	24.137KM
- Telekom Crne Gore	943KM
- Telekom BiH	842KM

i po osnovu kamata na obveznice od 2.816KM.

Realizovani dobici od 36.758KM prikazani u BU čine neto iznos dobitaka i gubitaka (napomene 7BS).

Ostali realizovani dobitak od 3.619KM se odnosi na naplatu dospjele glavnice obveznica .

Rashodi-Napomena 9BU

Rashodi Fonda su naknada Društvu za upravljanje koja se obračunava svakog dana po godišnjoj stopi od 3,5% na neto vrijednost imovine fonda što je regulisano Prospektom fonda i Zakonom o investicionim fondovima.

Realizovani gubici od 2.762KM prikazani u bilansu uspjeha odnose se na prodaju akcija Telekom RS

Neto imovina- Napomena 10

Neto imovina fonda je povećana u obračunskom periodu za 143.567KM.

Promjene na neto imovini su:

- ostvareni dobitak 9.407KM
- povećanje fer vrijednosti 458.620KM
- otkup udjela - 699.398KM
- dobitak priznat direktno u kapitalu 374.938KM

5. DODATNE INFORMACIJE

Pokazatelj troškova za obračunski period

Ukupna naknada za upravljanje + ukupni troškovi iz

$$\frac{\text{Člana 95. sem troškova iz stava 1., tačke b, ie}}{\text{Prosječna neto vrijednost}} = \frac{233.736}{6.733.203} = 3,4714\%$$

Pokazatelj berzanskih posrednika u trgovini hartijama od vrijednosti

1. Vrijednost transakcije		
Naziv berzanskog posrednika	Vrijednost transakcije	Učešće u ukupnoj vrijednosti transakcije (%)
1	2	3
Monet broker a.d. Banja Luka	1.252.033	100
ukupno		

2. Obračunata provizija

Naziv berzanskog posrednika	Vrijednost transakcije	Iznos provizije	Učešće provizije u ukupnoj vrijednosti transakcije (%)
1	2	3	4=3/2
Monet broker a.d. Banja Luka	1.252.033	5.008	0,40
ukupno			

Najviša i najniža cijena udjela

Udio/akcija fonda	Tekuća godina	Prethodna godina	Ranije tri godine		
			2020	2019	2018
Najniža vrijednost imovine fonda	6.269.654,29	5.546.841,68	5.477.823,35	5.324.541,79	8.527.938,63
Najviša vrijednost imovine fonda	7.276.914,06	6.833.066,77	5.992.711,35	8.979.402,91	11.339.071,27
Najniža cijena po akciji/udjelu	7,9863	6,4674	6,3471	5,95	6,45
Najviša cijena po akciji/udjelu	9,0329	7,9926	6,9437	6,79	8,58
Najniža tržišna cijena	0,0000	0,0000	5,3000	3,30	0,00
Najviša tržišna cijena	0,0000	0,0000	6,4700	5,21	0,00

Izloženost rizicima

Imovina i rezultati poslovanja Fonda su u posmatranom periodu bili izloženi rizicima koji su vezani za poslovanje sa hartijama od vrijednosti i sa finansijskim rizicima.

Uglavnom su bili izloženi:

Ttžišni rizik - predstavlja rizik smanjenja vrijednosti imovine Fonda zbog

- promjene cijena hartija od vrijednosti iz portfelja Fonda
- promjene kamatne stope i
- promjene kursa domaće valute u odnosu na strane valute

Ocjena je, da je imovina Fonda izložena **visokom riziku** zbog promjena cijena finansijskih instrumenata s obzirom da portfelj čine hartije od vrijednosti emitenata iz Republike Srpske, Federacije BiH i Republike Crne Gore gdje su tržišta nelikvidna što zbog nemogućnosti prodaja dovodi do pada cijena hartija, a i veliki broj emitenata hartija od vrijednosti iz portfelja Fonda je u stečajnom ili predstečajnom postupku što ima velikog uticaja na smanjenje imovine Fonda

Promjene kamatnih stopa i kursnih razlika nemaju veliki uticaj na promjenu imovine fonda s obzirom da su vrlo mala ulaganja u dužničke hartije 2,45% i to u obveznice emitovane od strane Republike Srpske ratna šteta gdje je definisana fiksna kamatna stopa .

Strana ulaganja su neznatna svega 0,50% vrijednosti imovine Fonda ,a i kurs KM-EUR je fiksna.

Kreditni rizik- imovina Fonda je vrlo malo izložena ovom riziku s obzirom da je učešće ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti 2,45% i odnose se na obveznice emitovane od strane države .

Rizik koncentracije - podrazumijeva veliku izloženost portfelja određenoj vrsti hartija od vrijednosti, u određenom sektoru, na određenom tržištu ili pojedinačnom emitentu.

Velika koncentracija znači povećani rizik veće volatilnosti pri čemu pojedinačne pozicije mogu imati veliki uticaj na prinos Fonda.

Prilikom ocjene izloženosti portfelja pojedinačnoj hartiji uzeta su u obzir sva ulaganja Fonda koja vrijednošću u strukturi ukupne imovine Fonda učestvuju sa preko 5%, a koja u obračunskom periodu kumulativno iznose 54,47%. Samo tri hartije imaju učešće preko 5% imovine fonda.

Na osnovu postavljenog kriterijuma rizik izloženosti pojedinačnoj hartiji je **visok rizik**.

Međutim ovdje treba imati u vidu činjenicu da od navedenog procenta učešće Telekom RS je 32,28 i Gas prometa Istočno Sarajevo 6,78% čija učešća su uslovljena niskim vrijednostima akcija elektrosistema gdje Fond ima značajnija količinska ulaganja, a i jedne su od hartija od kojih Fond ima redovan i visok prinos po osnovu dividendi, pa na osnovu kvalitativno-kvantitativne metode utvrđen je **srednji rizik ulaganja**.

Prilikom ocjene rizika sektorske koncentracije za polaznu osnovu uzet je postotak učešća vrijednosti ulaganja u određeni sektor u ukupnoj imovini fonda. Sektor sa najvećim učešćem ulaganja je sektor telekomunikacije (Telekom Srpske a.d. Banja Luka, BH Telekom d.d. Sarajevo i Crnogorski Telekom a.d. Podgorica) procentualno iznose 33%. Od svih hartija iz ovog sektora Fond ostvaruje prihod po osnovu dividendi.

Na osnovu postavljenog kriterijuma, te kvalitativno-kvantitativne metode utvrđen je **srednji rizik**.

Ocjene **rizika regionalne koncentracije** je **ekstremno visok rizik**, s obzirom da je učešće ukupne imovine fonda na domaćem tržištu, odnosno tržištu Republike Srpske i Federacije BiH 99,50%.

Ocjene **rizika koncentracije prema vrsti finansijskog instrumenta** je **ekstremno visok rizik**. Imovina se sastoji od akcija sa učešćem 80,5%, obveznice 2,45%, gotovine 17% i ostalo od 0,02%.

Rizik likvidnosti – izloženost riziku tržišne likvidnosti je rizik gubitka zbog nemogućnosti prodaje određene količine finansijskog instrumenta po tržišnoj cijeni zbog tržišnih poremećaja ili nedovoljne dubine tržišta.

Najveća izloženost portfelja fonda je prema tržištu kapitala Republike Srpske, koje je tržište u razvoju, nedovoljno likvidno usljed slabe potražnje investitora za hartijama od vrijednosti emitenata koji kotiraju na berzi, a naročito je slaba potražnja za akcijama, te kao takvo je izloženo **visokom** riziku likvidnosti.

U cilju upravljanja i mjerenja rizika likvidnosti koriste se i parametri određivanja likvidnosti imovine Fonda definisane članom 21. st. 2. Pravilnika o udjelima otvorenog investicionog fonda Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske (Sl. Glasnik RS 113/16, 40/17, 15/18, 70/18, 99/18 i 101/18). Na osnovu ovih parametara likvidna imovina fonda na 31.12.2022godine iznosila je 73, 46% od neto vrijednosti imovine .

SUDSKI SPOROVI

Protiv Fonda se ne vodi nijedan suski postupak, a ni Fond nema pokrenuti sporova.

DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Nije bilo materijalno značajnih događaja nakon datuma finansijskih izvještaja koji bi mogli imati uticaja na fer prezentaciju priloženih finansijskih izveštaja.

Računovodstvo

Izvršni direktor